

Коронавирусым зиушъомбгъоу ригъэжъагъ

Зэпахырэ узхэм зыщялэзэхэрэ Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщыр игъорыгъозэ гъэлъэшыгъэ шыклэм тетэу логъ ышлэным те-хъажьы. Коронавирусыр къызэузыхэрэм япчъагъэ республикэм зыкызырэщилэты хъугъэм ар епхыгъ. Ащ даклогъ, зидунай зыхъожьхэрэм япчъагъи къыщыклэрэп. Ыпшъэккэ зыцлэ къетлогъэ сымэджэщым иврач шъхалэу Лъэустэнджел Розэ логъым изытет къедгъэлотагъ.

Сурэтур Артур Пауленшлегер тырихыгъ.

— Тисымэджэщ госпиталь логъшаклэм те-хъагъ, — ело врач шъхалэм. — Чэщ-зымафэм нэбгырэ 20-м къыщымыклэу сымэджэхэр къащэх. Ахэм япсауныгъэ изытет эфэшъаф: хылыгъ дэдэхэу реанимацием илэхэри, нахъ къызэмыхылыгъэкхэу, ау сымэджэщым члэ-лынхэ фаеу щытхэри ахэтых.

Тигушылэгъу къызэрэхи-гъэщыгъэмккэ, вирусым изэмылэгъу-гъуагъэ къызэрэхэхорэм къы-хэклэу цыфхэр хылыгъэу мэсы-мэджэх ыккы ядунай ахъожьы. Тапэккэ ныбжыккэхэм къа-хылыгъэккэу унэм исхэу загъэ-хъужыштыгъэмэ, джы ар зэхэ-кыгъ. Анахъ ныбжыккэу сымэ-джэщым члэлым илъэс 25-рэ ыныбж. Гушугагъо клэлэцкылуи, лэтахъуи зэрэхэмытыр. Ау на-хыбэу ковидыр къызэутэккы-

хэрэр зыныбж илъэс 60-м шлокыгъэхэр арых. Процент екллэклэмккэ къызыппытэккэ, а ныбжыр нахъ къыхэщы.

Лъэустэнджел Розэ зэрэхи-гъэунэфыкыгъэмккэ, сымэджэ-щым зыщялэзэхэрэм индийскэ штаммыр къахагъэщыгъэп. Ау узым нэшэнаклэхэр илэхэ хъугъэ: те-хъагъур, чый-лушъхэу исты-кыныр, пэпс къичъыныр къы-хэхагъэх.

COVID-19-р зэрэщынагъом пстэуми шыгъуазэ тыхъугъ. Анахъ шъхалэр ар игъом къы-хэбгъэщыныр ыккы уелэзэныр ары. Унэм исхэу зэлэзэжыны-хэр мытэрэзэу елътэ врач шъхалэм. Сыда плэмэ уз мэ-хъаджэм лъыпцлэныр къыхэ-кы, ар илъэс 60-м къехъугъэ-хэмккэ щынагъоу щыт. Нахъ пасэу врачым зыфагъазэмэ,

щынагъоу псауныгъэмккэ къэу-цурэр шыгъэзыгъэ хъушт.

Коронавирусым зызэриу-шъомбгъурэм къыхэккыккэ сани-тарнэ шапхэхэу къагъэнэфа-гъэхэр дгъэцэккэнхэ фае: нэгү-ихъор тлулыныр, тазыфагу илэ-зэпэчыжъагъэр метрэ 1,5-м къыщымыккэныр, тлэхэр бэрэ-ттхаккыныр. Пстэуми анахъ хэккыплэ шъхал вакцинациер.

— Сыд фэдэ зэпахырэ узи

илэзэгъур вакцинациер ары, — къелуатэ Лъэустэнджел Розэ. — Коронавирусым тыщызыу-хъумэн амал закъоу джыдэдэм щылэр ащ пэуцужьыр привив-кэр зыхадгъэлъханыр ары. Жъоныгъуаккэу къыщегъэжъа-гъэу джы къызнэсыгъэм при-вивкэр зыхэлэ нэбгырэ 11 сымэджэщым къычлэфагъ. Ахэм къа-хымыхылыгъэккэу коронавиру-сыр апэккыкыгъ. Уз гъэттылы-

гъэхэр зэралэм къыхэккэу сымэ-джэщым щялэзэнхэ фаеу хъугъэ.

Хэзгъэунэфыккымы сшлэигъу, еж тигушылэгъу антителиахэр зэрилэхэм емыллытыгъэу, вак-цинэр зыхаригъэлъхыгъ. Апэрэ лэхыр ары ыккыгъэр, ипсауны-гъэккэу къехылыгъэккыгъэп, чы-плэу прививкэр зыхалъхыгъэр тлэккы узыгъэ нылэп.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Нэбгырищымэ ящылэныгъэ щызэпыугъ

Бэдзэогъум и 6-м ипчэдыжъ сыхъатыр 10-м ехъулэу оперативнэ шта-бым къылэккэхэгъэ къэбарымккэ, Адыгеим зэпахырэ узхэмккэ исымэ-джэщ нэбгырищмэ ящылэныгъэ щызэпыугъ.

Зидунай зыхъожьыгъэ хуль-фыгъэхэр Мыекъуапэ (2) ыккы Адыгэкъалэ (1) ащыпсэушты-гъэх. Лабораторнэ улъэккун-хэм къызэрагъэлъэгъуагъэм-ккэ, зэрыллыкыгъэхэр зэпа-

хырэ узыккэу COVID-19-р ары. Зигугъу къэтшыгъэ уахтэм ехъулэу зэпахырэ узэу корона-вирусыр Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 15226-мэ къахагъэщыгъ.

Ахэм ащыцэу нэбгырэ

439-мэ ялэзэх (чэщ-зыма-фэм къыхэхъуагъэр нэ-бгырэ 30), хъужыгъэр нэ-бгырэ 14529-рэ (чэщ-зыма-фэм хэхъуагъэр 18), зи-дунай зыхъожьыгъэр —

258-рэ (чэщ-зымафэм нэ-бгыри 3 хэхъуагъ).

Нэбгырэ 15226-р
республикэм
имунципальнэ
псэуплэхэм
атегощагъэу:

— Мыекъуапэ — 6109-рэ;
— Тэхъутэмыккыое районыр — 2128-рэ;
— Мыекъопэ районыр — 2059-рэ;

— Кошхэблэ районыр — 1125-рэ;
— Красногвардейскэ районыр — 1060-рэ;
— Джэджэ районыр — 811-рэ;
— Теуцожь районыр — 700;
— Адыгэкъалэ — 665-рэ;
— Шэуджэн районыр — 569-рэ.

Адыгеим и Лышхъхъэ Щытхъум иорден кыыфагъэшъошагъ

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путинр «Урысые Федерацием икъралыгъо наградэхэр афэгъэшъошэгъэнхэм ехыллэгъ» зыфилорэ Указым джырэблагъэ клэтхэжыгъ.

Тын лъаплэхэр зыфагъэшъошагъэхэм ащыц Адыгеим и Лышхъхъэу Къумпыл Мурат. Адыгэ Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэуныгъэ илахышхо зэрэхышхыагъэм пае республикэм и Лышхъхъэ Щытхъум иорден кыыфагъэшъошагъ.

«Мы къралыгъо тын лъаплэр тиреспубликэ щыпсэурэ пстэуми ягъэхъагъэ кыыккылауагъ. Ти Родина цыкы имызакъоу, зэрэ Урысыеу нахъ хэуныгъэ ин ашыным, нахъ зэтэгъэпсыхъагъэ хъунхэм апае гуетыныгъэ фырилэу, ыгу етыгъэу зипшъэрыл зы

гъэцэкларэ пстэуми ар зэдыргъэхъагъэу щыт. Сэ ренэу къэсэю, джыри зэ кыыккылауагъэу хэ-гъэгум и Президент кыыгъэуцурэ пшъэрылхэр тызэгъусэхэмэ ары нылэп дгъэцэкларэ зытлэккы-щтыр, къалэ, псэуплэ, унагъо лэлчъ щылэккы-псэулэ дэгъу щырялэным-ккы амалхэр къэдгъотынхэ зытлэккыщтыр», — ащ фэгъэхъыгъэу кыылауагъ Адыгеим и Лышхъхъэу Къумпыл Мурат.

Республикэм и Лышхъхъэ кыызэрэхыгъэщыгъэмккы, къралыгъо программэхэм, лъэккы про-

ектхэм, дунэе программэхэу республикэм ихэуныгъэ епхыгъэхэм атегъэпсыхъагъэу тилофшлэн илъэныкыо пстэухэмккы лэфыгъохэр зэшлотхынхэу непэккы амал щыт. Урысыем и Президент, хэ-гъэгум и Правительствэ, Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлуккы ялэ-пылэгъу хэлъэу зэхъоккыныгъэшлэхэр тфэхъух.

Мыщ дэжыым къралогъэн фае: экономикэм илъэныкыо зэфэшхъафхэм тына-лэ зэратедгъэтырэм лэфшлэлэ чыплэккыхэр щылэнхэмккы, бюджетым ихэунохэр нахыбэ хъунхэмккы, джырэккы кыуачлэ зилэ социальнэ программэхэр иккыу гъэцэккыгъэнхэмккы ишлогъэшхо къралогъэн.

АР-м и Лышхъхъэ ипресс-кыулыккы

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу, партией «Единэ Россием» и Апшъэрэ Совет хэтэу, партией «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу, Урысые Федерацием и Къралыгъо Совет ипрезидиум хэтэу М. Къ. Къумпылым фэккы

Лъытэныгъэ зыфэтшлэу Мурат Къралбый ыккыор!

Адыгэ Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэуныгъэ илахышхо зэрэхышхыагъэм фэшл хэ-гъэгум ипацэ Щытхъум иорден кыызэрэпфигъэ-шъошагъэм пае Адыгэ Республикэм инахыжхъэм я Советрэ иветеранхэм я Советрэ кыыпфэгъушлэх!

Республикэм пэцэныгъэ зыдызепхъэрэ лалгъэр ащ фэдизэу мынми, ащ исоциальнэ-экономикэ ыккы икультурнэ хэуныгъэккы апшъэрэ мэхъанэ зилэ лъэ-ныккыохэр бгъэуныфхынхэ лъэккыгъэ, республикэм иобщественнэ-политикэ щылаклэ нахъ чаныгъэ хэплъ-хъагъ, пшъэрылхэу цытхэм ягъэцэккы цыф жъу-гъэхэм аккыуачлэ фэгъуэзэнккы лъэккыгъэ. А пстэуми яшлугъэккы республикэм цыпсэурэ цыфхэм ящылаклэ хэтшылккы нахышлэу хъоу фежъагъ. Экономикэм, социальнэ ыккы культурнэ лъэныкыом тапэккы хэу-ныгъэ зэралыцтым епхыгъэ лэфтхъабзэхэу пхы-рытхыхэрэм цыф лъэккыбэу Адыгеим цыпсэухэрэм, заомрэ лэфшлэнымрэ яветеранхэм къадырагъаитэ.

Лъытэныгъэ зыфэтшлэу Мурат Къралбый ыккыор, псауныгъэ пытэ, щылэккышлэу уилэнэу, Адыгеимрэ Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлэ лэфшлэху бгъэ-цаккырэм тапэккы гъэхъагъэхэр цытхылынхэу нфэтэлэ!

Нахыжхэм я Совет итхъаматэу ГЪУККЫЛ Нурбый

Ветеранхэм я Совет итхъаматэу КЪУАДЖЭ Аслъан

Цыфымрэ шлушлагъэмрэ

Опсэу, Хъазрэт!

Ккылэцкыккы ансамблэу «Мыеккыуапэ инэфылъэхэр» илъэс 30 зэрэхугъэр джырэблагъэ игъэккытыгъэу хигъэунэ-

Адыгэ Республикэм и Президентэу щытыгъэ Шъэумэн Хъазрэт республикэм икъэшъоккы ансамблитлэмэ яюби-лейхэм яхуылэу шлухъафтынхэр афишыгъэх.

фыккыгъ. Дунэе фестиваль-зэнэккыоу «Адыгеим ижыгъошхыгъэхэм» шлухъафтын шхъалэу Гран-прир кыышдыхыгъ.

— Юбилейм ехуылэу сомэ миллиони 2 Шъэумэн Хъазрэт ансамблэм кыызэрэритыгъэм фэшл лъэшэу тыфэраз. Къэшъуаккыохэм ахъщэр афэдгощыгъ, — кыытылауагъ «Мыеккыуапэ инэфылъэхэм» яхудожественнэ пашэу, Урысыем культурэмккы изаслуженнэ лэфышлэу, Адыгеим инароднэ артистэу, КъБР-м изаслуженнэ артистэу Нэныжэ Айдэмыр.

— Адыгэ Республикэм и Къралыгъо академическэ къэшъоккы ансамблэу «Налмэсыр» зызэхъагъэр мэккыоу

и 18-м илъэс 85-рэ хуыгъэ, — ккыуатэ ансамблэм ихудожественнэ пашэу, Урысыем, Абхъазым, Пшызэ язаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу Хъоджэе Аслъан. — Тимэфэккы фэгъэхъыгъэу Шъэумэн Хъазрэт сомэ миллиони 5 «Налмэсыр» кыызэрэритыгъэм фэшл «тхъауегъэлсэу» гъэзетымккы етложы тшлэгъу. Ахъщэр ансамблэм илэфышлэ 75-мэ зэфэдизэу атедгошагъ.

«Мыеккыуапэ инэфылъэхэм» яюбилей ехуылэу концерти 2 Мыеккыуапэ кыышдыгъ.

Республикэм культурэмккы и Министертствэ художественнэ пашэу Нэныжэ

Айдэмыр, «Мыеккыуапэ инэфылъэхэм» афэгъушлугъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу Къумпыл Мурат «Мыеккыуапэ инэфылъэхэм» афэгъушлугъ. Адыгэ культурэм хэуныгъэ ышынм, лъэккы къашъохэр агу рихъэу ккылэцкыккыхэр гъэсэгъэнхэм ансамблэр зэрэпылтым мэхъэнэ ин илэу Лышхъхъэм ккылауагъ.

Адыгэ гъзетыр ккыафыретхыккы

Шъэумэн Хъазрэт илъэс ккыс «Адыгэ маккыэр» почтэккы ккыафэккыонэу ипчъагъэккы 500 хъоу республикэм цыпсэухэрэм ккыафыретхыккы.

Шъэумэн Хъазрэт зыфыккытхъагъэхэм ацккы «Адыгэ маккыэм» илэфышлэхэм «тхъауегъэлсэу» гъэзетымккы раложы ашлэгъу.

Опсэу, Хъазрэт! О ушлушлагъэ цыфхэм агъэлъаплэ. Тхъэм бэгъашлэ уешл.

ЕМТИЛЪ Нурбый.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузеу» зыфилорэр Хъ. Хъ. Сэхъурэккыом фэгъэшъошэгъэным ехыллэгъ

Адыгэ Республикэм ыпашхъэ гъэхъгъэ ин дэдэу щырилэхэм апае медалэу «Адыгеим и Щытхъузеу» зыфилорэр Сэхъурэккыом Хъаути Хъазрыт ыккыом — общественнэ объединенихэм я Союзэу «Адыгэ лъэккыым изыккыныгъэккы, лэккыб къралхэм ащыпсэухэрэ адыгэхэм ятарихъ Хэкужъ дырлэ зэ-

пхыныгъэхэм зягъэушъомбгъуыгъэнымккы Дунэе Адыгэ Хасэр» зыфилорэм ипрезидент фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу КЪУМПИЛ Мурат

ккы. Мыеккыуапэ, бэдзэогъум и 2, 2021-рэ илъэс N 84

Сымэдджэщхэм чыплэхэм ащахагъэхъуагъ

Коронавирусыр ккызэузыхэрэм япчъагъэ зэрэхъуагъэм ыпкы ккы-ккыккы республикэм иковиднэ сымэдджэщхэм чыплэхэм ащахагъэхъонэу Адыгеим и Лышхъхъэу Къумпыл Мурат унашъо ышлэгъ.

Ащ ккыдыхэлъытагъэу, Мыеккыопэ ккыэлэ сымэдджэщым хирургиемккы иотделение госпиталь ашлэгъ ыккы нэбгыри 100 мыщ члагъэгъолъхъан алъэккыщт.

Пстэумккы коронавирусыр ккызэузырэ сымэдджэхэм апае шъолъырым чыплэ 320-рэ ккышцызэлауахыгъ: 220-р — зэпахырэ узхэм зышлэгъэхэрэ сымэдджэщым, 100-р — Мыеккыопэ ккыэлэ сымэдджэщым.

Вакцинациер етлупщыгъэу Адыгеим щэккы. Мы мафэм ехуылэу республикэм цыпсэурэ нэбгырэ мин 50-м еху-мэ коронавирусым пэуцужырэ вакцинэр ахалъхъагъ.

Бэдзэогъум кIэу кыыздихьыгъэхэм ащыщхэр

Ахьщэ тынхэр

УФ-м и Президентэу Владимир Путиним имыгъэрэ Джэпсалъэ зигугъу кыышлыгъэгъэ ахьщэ тынхэм афэгъэхьыгъэ хэбзэгъуагъэм мазэу кы-хьагъэм и 1-м кыышыублагъэу кIуачIэ илэ хъугъэ.

Ащ тетэу сабий кыфэхъунэу ежэрэ бзылфыгъэу щыIэныгъэм чыплэ кын ригъэуагъэм мазэ къэс ахьщэ тын кыфэхъонэу ыгъэпсын ылъэкIынэу хъугъэ. Джащ фэдэу изакъоу сабийр зыплурэ нэу е тэу чыплэ кын итхэм хэушъхьафыкIыгъэу джы Iэпылэгъу кьаратышт. Сабыим ыныбжы илъэс 17 мэхуфэкIэ мазэ къэс ахьщэ кьафэхъонэу ахэми агъэпсын амал ялэ хъугъэ.

Хэгъэгум

фэшъыпкъэнхэу

Къэралыгъо ыкIи муниципальнэ пашэхэм, къэралыгъо ыкIи чыплэ зыгъэлорышIэжыплэ органхэм ялофышIэхэм, УIэшыгъэ КIуачIэхэм, Росгвардием, ФСБ-м, IэкIыб разведкэмкIэ кьулыкьум, дзэ прокуратурэм ыкIи следствиэхэмкIэ дзэ комитетым, хэгъэгум кIоц IофхэмкIэ органхэм, мэшлогъэкIосэ кьулыкьум, бзэджэшлагъэ зезыхьа-

гъэхэм пшъэдэкIыжы ягъэхьыгъэнымкIэ системэм ахэтхэм, лыкIохэм (посолхэм) ыкIи полномочнэ лыкIохэм, Гупчэ банкым, ЛытэкIо палатэм япашэхэм, ахэм ягуадзэхэм, аудиторхэм, шьолпыр пашэхэм, депутатхэм IэкIыб кьэрал гражданствэ шагъэпсынэу е ащ зыщыфаехэм ихьанхэу, щыпсэунхэу фитыныгъэ кыязытырэ тхылпыр ашлынэу 2021-рэ илъэсым ибэдзэогъу мазэ кышщегъэжыагъэу фитыныгъэ ялэжъеп.

ФэгъэкIотэнхэр

Цыфым фэгъэкIотэнэу кытефэхэрэр къэралыгъо фэлорышIэхэм япортал имызакъоу, телефон зыкIымкIи джы зэригъэшIэнхэ ылъэкIышт. Ащ фэгъэхьыгъэ законым бэдзэогъум и 1-м кыышыублагъэу кIуачIэ илэ хъугъэ.

Ипотекэр

ФэгъэкIотэнхэр кыыздэлытэгъэ ипотекар проценти 6,5-рэ тегъэхьагъэу ары нахьыпэкIэ кыызэратыштыгъэр. Бэдзэогъум и 1-м кыышыублагъэу ар проценти 7 хъугъэ, анахьыбэу кьатыштыр сомэ миллиони 3 мэху.

Джащ фэдэу «унэгъо ипотекаркIэ» заджэхэрэми шапхъэу

кыдэлъытагъэхэм зэхьокIыныгъэхэр афэхьугъэх. НахьыпэкIэ унагъоу сабыитIу е нахьыбэ зилэхэр ары нылэп проценти 6 зытегъэхьогъэ чыфэм хэфэщтыгъэхэр. Джы зы кIэлэцIыкIу зэрыс унагъохэми, ар 2018-рэ илъэсыр кызыхьагъэм ыуж кьэхьугъэмэ, мы ипотекар анэсы.

Уасэхэм

кьахэхьощт

Хабзэ зэрэхьугъэу, бэдзэогъум и 1-м кыышыублагъэу псэуплэ-коммунальнэ фэлорышIэхэм арасэ кыыхьагъэ. Къэралыгъор зэрэщытэу пштэмэ,

гурытымкIэ лытагъэу, проценти 4-кIэ нахьыбэ хъугъэ.

Къэбар дэгъур джы псэуплэ-коммунальнэ фэлорышIэхэм апае субсидие кыфэхъонэу зыгъэпсым зышIоигъохэм ащ ыпкIэ зэратыгъэ квитанциэхэмрэ чыфэ зэратемылпыр кьэзыушыхьатырэ тхылхэмрэ атынхэ зэримышыкIэгъэжыр ары.

«Мир-р»

агъэпсын фае

Пенсие е нэмыкI ахьщэ тын кызыфаклоу ар банкым кыызIэкигъахьэхэрэр бэдзэогъу мазэм и 1-м кыышыублагъэу кар-

тэу «Мир» зыфилорэм техьажьынхэ фае. Сыда плэмэ, а зы картэр ары ахьщэхэр джы кыызэрагъэхьащтхэр, нэмыкI мы лъэныкъомкIэ агъэфедэнхэ альэкIыжыштытэп.

IофшIэплэ чыплэ имылэу кыызэрэнагъэм пае пособие кыызэратыхэрэми, сабий ежэу, изакъоу кIэлэцIыкIур зыплорэ Iэпылэгъу джы зыфагъэнэфагъэхэми мы картэр ары ахэр кыызэрэфэхIощтхэр. Кыыхэгъэщыгъэн фаер пенсиехэм афэдэу пособиэхэр почтэмкIэ кыызэрамытыштытхэр ары. Арышъ, «Мир-р» зымылэхэр ащ игъэпсын охьтэ благъэм ыуж ихьанхэ фае.

Мы картэм ылъэныкъокIэ щыIэныгъэм джыри зы зэхьокIыныгъэ кыыхьагъэ. Бэдзэогъу мазэу кыыхьагъэм кыышыублагъэу щапIэу сомэ миллион 20-м, нахьыпэкIэ ар сомэ миллион 40-гъ, нахь мымакIэу кыызIэклахьэхэрэм щэфаклоу картэу «Мир-мкIэ» товарым ыпкIэ кьэзытымэ зышIоигъохэм ащ фэдэ амал аратынэу пшъэрылэ афашыгъ.

Мыхэм ыкIи нэмыкI хэбзэгъуагъэхэм, шапхьэхэм мы мазэу кыыхьагъэм кIуачIэ ялэ мэху.

**Хэутыным
фэзыгъэхьазырыгъэр
ХЪУТ Нэфсэт.**

Дэгъу дэдэу еджагъэхэр агъэшIуагъэх

БлэкIыгъэ бэрэскэшхом Шэуджэн районым гурыт еджаплэр мыгъэ дэгъу дэдэу кьэзыухыгъэхэр щэгъэшIуагъэх.

Муниципальнэ образованием ипсэуплэу Зарям щыкIогъэ мэфэкI Iофхьабзэм хэлэжыагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэмрэ гъэсэныгъэмкIэ, наукэмкIэ, ныбжьыкIэхэм ялофхэмкIэ, псауныгъэм икьэхьумэнкIэ ыкIи спортымкIэ икомитет ипашэу Шэуджэн Темботрэ.

АР-м и Лышъхьэ, Парламентым и депутатхэм ацIэкIэ, ежы ышъхьэкIэ шуфэс кьарихыгъ Владимир Нарожнэм. Еджаплэр дэгъу дэдэу кьэзыухыгъэ ныбжьыкIэхэм ар кьафэгъушIуагъ, кIэлэегъаджэхэмрэ ны-тыхэмрэ зафигъазэзэ, сабийхэм кIуа-

чIэу, IофшIагъэу, шIэныгъэу ахалъхьагъэм пае ирзэныгъэ кырилотыкIыгъ.

Гъэсэныгъэм исистемэ лъэхъаным диштэу гъэкIэжыгъэным кьэралыгъо ыкIи республикэ пашэхэм сыдигъокIи анаIэ зэрэтетыр ащ кыыхыгъэщыгъ. Зэлахырэ узэу дунаир зэлызыкIугъэм ыпкIэ кыкIыкIэ илъэсыкIэ еджэгъоу кIуагъэр кыызэрыкIоу зэрэщымытыгъэм кыкIыгъэтхьызэ, кIэлэегъаджэхэм япшъэрылхэр ифэшъуашэм тетэу зэрагъэцIэагъэхэм пае хэушъхьафыкIыгъэу «тхьашъуегъэпсэу» кьариIуагъ.

Нэужым еджаплэхэм япашэхэу, якIэлэегъаджэхэу АР-м и Парламент

ирзэныгъэ тхылхэр зыфагъэшъошагъэхэм аритыжыгъэх. Ащ фэдэу кыыхагъэщыгъэхэм ащыщых кьуаджэу Мамхыгъэ игурыт еджаплэ ипашэу Мэрэтыкьо Зарэ, Краснобашненскэ гурыт еджаплэм ипашэу Александр Кондратьевыр, урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ кIэлэегъаджэу Ацумыж Ларисэ, хысалымрэ физикэмрэкIэ езыгъаджэхэрэ Марина Деревянкэр, тарихымкIэ кIэлэегъаджэу Бгъошэ Ритэ, нэмыкIхэр.

Мы Iофхьабзэм хэлэжыагъэх ыкIи еджаплэр дэгъоу кьэзыухыгъэу агъэшIорэ ныбжьыкIэхэм, кIэлэегъаджэхэм, ны-тыхэм кьафэгъушIуагъэх АР-м

гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэ кIэри министрэу КIэрэщэ Анзаур, псауныгъэр кьэухьумэгъэнымкIэ министрэу Мэрэтыкьо Рус-тем, мэкъу-мэщымкIэ министрэм игуадзэу Сергей Шопиныр, Шэуджэн район

администрацием ипашэу Аульэ Рэщыдэ.

КIэрэщэ Анзаур псалъэу кыышыгъэм ыуж еджаплэр кьэзыухыгъэхэм медальхэр аритыжыгъэх. Шэуджэн районым иеджаплэхэр мыгъэ кьэзыухы-

гъэ нэгырэ 52-м щыщэу 15-мэ медаль кьахыгъ.

Ахэм янэ-ятэхэри район администрацием ирзэныгъэ тхылхэмкIэ кыыхагъэщыгъэх. Ахэр Аульэ Рэщыдэ аритыжыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Кошхьэблэ районым ичIыплэ хэдзэкIо комиссие решающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтыштыр гъэнэфэгъэным ехьыллагъ

Кошхьэблэ районым ичIыплэ хэдзэкIо комиссие решающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтыгъэм ычIыплэ нэмыкI хэгъэхьэгъэнымкIэ кандидатурэу кьагъэлэгъуагъэм халпIы, 2002-рэ илъэсым мэкъуогъум и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 67-р зытэтэу «Урысые Федерацием и гражданхэр хэдзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкIэ фитыныгъэу ялэхэм япхыгъэ гарантэе шъхьалэхэм яхьыллагъ» зыфилорэм ия 22-рэ, ия 26-рэ, ия 29-рэ статьяхэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 2002-рэ илъэсым шышъхьэлум и 12-м аштагъэу N 88-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм

икъэлэ, ирайон ичIыплэ хэдзэкIо комиссие ехьыллагъ» зыфилорэм ия 5-рэ, ия 16-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышIыгъ:**

1. Кошхьэблэ районым ичIыплэ хэдзэкIо комиссие решающэ голосым ифитыныгъэ илэу хэгъэхьэгъэнэу Нажьэ Зарэ Къэплан ыпхьур, 1978-рэ илъэсым кьэхьугъэр, Iоф зыщышIэрэ чыплэмкIэ хэдзакIохэм язэлукIэ игъо ылъэгъугъэр.

2. Мы унашъор Кошхьэблэ районым ичIыплэ хэдзэкIо комиссие IэкIэгъэхьэгъэнэу.

3. Мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» кьащыхэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и секретарэу Ф. З. ХЪАЦIАЦI

къ. Мыекьуапэ, мэкъуогъум и 28-рэ, 2021-рэ илъэс N 102/429-7

Усаклоу, тхаклоу, драматургэу, АР-м изаслуженнэ журналистэу Ыпсэ ифабэклэ зафэу кыддэгуашэ

Иадыгэ льэпкэ, иадыгабзэ, шэн-хэбзэшлэхэр лъагэу ылэтызэ, мэусэ, матхэ емызэщыжэу тлофшлэгъоу, тхаклоу ыкли журналистэу Хьурмэ Хьусен Хьаджмосэ ыкьор.

Ар къуаджэу Хьатыгъужьыкыуае, Шэуджэн районым, бэдзэогъум и 7-м, 1946-рэ илъэс кыщытхыгъу. Исабыиго-клэлэцлыкыгъо илъэсхэр зэоуж илъэс анахь кынхэм атефагъ. Бын унэгъошхо щапугъ, нахьыжхэм уасэ афашлэу, лофыр якласэу клэлэцлыкыгъо нэбгыри 7-р агъэсагъ. Ицлыкыгъом кыщегъэжыгъэу Хьусен адыгабзэм ибаигъэ-дэхагъэ зылуицагъ, льэпкэ шэн-хэбзэ дэгъухэри, ахэм ауаши пытэу ыгу риубытагъ. А лъэхъаным пчыхьэрэ къуаджэм дэс хульфыгъэ нахьыжхэр хьаклэхэм къащызэрэуагъыгъэх, нэж-лужь лүхэм бэ тхыди, таурыхьы, къэбарыжы, пшыси, оредыжъри къалуатэщыгъэр. Ахэм ащыщыгъэ ежъ Хьусен ятэшым ыкыоу Шэуагъари. Калэм зэхихьэр пстэур ышыпыщыгъэ, ежъ ыгукыи зыгорэ кыломэ шлоигъоу, ащ клэхъопсы мэхъу.

Къоджэ еджаплэм щеджэ зэхъум, литературэм нахь еубытыллагъэ хуьгъэ. Урыс класикхэм япроизведениехэр лъэшэу шлогъэшлэгъонхэу еджых, кледжыкыжых, адыгэ тхаклохэм яехэри блимьгъэкхэу ыджыщыгъэх. Ауми, анахь къахигъэщыщыгъэхэр Хьаткыо Ахьмэд (икъоджэгъу тхаклоу), А. Еутыхы, И. Мэщбашлэр, Хь. Бэрэтарыр арых. Апэрэу ежъ клалэм тхэныр зыригъэжыгъэр я 6-рэ классым исэу ары, еджэкло тетрадитлу адафэу усэхэр тхыгъагъ. Гу тыришыхьы, ахэр апэдэдэ адыгабзэмклэ иклэлэгъаджэу Клерэщэ Къан Айдэмыр ыкыом ригъэлэгъу-

классым щеджэщыгъэ Хьусен иусэ зауэ хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» кыщегъэхьым; инасып кыубытыгъ, ахэр усэкло лэпэласэу а уахьтэм гъэзетым лоф шызышлэщыгъэ Бэрэтарэ Хьамидэ лэклэфагъэх. Къоджэ еджаком сэнаушыгъэ горэ кызэрэщыушхэр гу лытагъ, усэхэр гъэзетым кыщыхауыгъэх.

Усэным имызагъоу, клалэм сурэтшыныр лъэшэу иклэсагъ, дэгъоуи ыгъэпсыщыгъ. Ащ фэдэ амалыр янэу дышэидэр зышлыщыгъэм кыкларыхыгъэу мэгугъэ ежъ Хьусен. Еджэным, усэным, сурэтшыным адаклоу, лофым алэ еклоу ны-тыхэм яклалэхэр аплуштыгъэх; унэгъо ыкли колхоз губгъо лофшлэнхэми ахэлажэщыгъэх, лэжыгъэ лухыжыгъом пэсаклом игуадзэу е тракторым иприцепщикэу бэрэ кыхэкыгъэ.

Къоджэ гурыт еджаплэр кызеухым Хьурмэ Хьусен дзэм къулыкъур щыхыгъ. Ащ ыужым илъэси 10-м нахьыбэрэ художник-оформителэу Мыекыуапэ илэжыаплэхэм ащыщ лутыгъ, ау литературэр, творчествэр шыгъупшэхэу зыкли кыхэкыгъэп. Усэнри нахь кыдэхэу, поэзием иамал-нэшанэхэри нахь кы-лэклэхьэх. Усэкло ныбжыклэм иапэрэ тхыгъэу «Кысаж» (1977) зыфилорэр кыхиуыным-клэ Мэщбэшлэ Исхьакъ кызэрэ-делэгъэр, кызэрэфэгумэклы-гъагъэр шыгъупшэрэп. Мыщ «Кысаж» зыфилорэ усэр, «Ты-хэр», «Заом итыркыу», «Къэ-кложыгъэх Хьатыгъужьыкыуае илыхъужхэр», «Клодырэн

шлушлагъэр», «Хьапакъэ ипсын», «Псынэклэчъ», нэмыкхэри кы-дэхьагъэх. Тхылыр кызэрэ-редэклыгъэм ыгу джыри нахь усэр кыригъэблыгъ, ащи иза-кыоп, зы тхэкло ныбжыклэ литературэм кызэрэхьагъэр псынклэу зэлашлагъ. Сборникыр кызыдэклыгъэм тешлэгъэшхо шымылэу 1980-рэ илъэсым Хьур-мэ Хьусен гъэзетэу «Социали-стическэ Адыгеим» лоф шышлэнэу къаштагъ, апэрэмклэ къэбархэм-клэ отделым (ыужырэ илъэсым ащ Адыгэ кыралыгъо клэлэ-егъэджэ институтым филологи-емклэ ифакультет заочнэу кыуухыжыгъ). Джащ кыщыу-благъэу, илъэс 40 хуьгъэу Хьур-мэ Хьусен мы гъэзетым лоф шешлэ: отдел зэфэшхьафхэм — мэкъу-мэщымклэ отделым иредакторыгъ, пшэдэклыжэ зыхьырэ секретарэу, редактор шхьалэм игуадзэу щытыгъ, джы мы уахьтэм пшэдэклыжэ зы-хьырэ секретарэу лоф ешлэ. Кыхэгъэщыгъэн фаер журна-лист лофышхом готэу сыдигъуи ежъ итворчествэ зэрэхигъэ-хуагъэр, зэрэдэлэжыгъэр ыкли непи зэрэдэлажэрэр ары.

Я 80-рэ илъэсхэм Хьусен усэ сборникэу «Гугъэм ытам» зы-филорэр (1982) кыдыгъэкыгъ. Ипоэтическэ макъэ нахь пыта-гъэ, игушысэ нахь узлэпищэу, бзэмклэ, кылуатэрэмклэ, шыа-шэмклэ зэдэштэныгъэ егыоты. Тхылым кыдэхьагъэ усэхэр ыпсэ ифабэклэ гъэшъокыгъэх, ахэр ихэку, чыгум, ным, ты лэжыаклом, адыгабзэм, шлуьгъ-гум афэгъэхыгъэх: «Сичыгу», «Сильэныкыу», «Сятэ игубгъу», «Сишкол», «Сигумэклэ», «Сыбзэ дышэу, сиядыгабз», нэмыкхэ-ри. Гум зэхихэу, зэхилэу, клэхэклэрэр лирическэ усэхэу «Сэтэнай», «Шульэгъу мыгъош», нэмыкхэми къащылауагъ. Хьур-мэм иусэ анахь дэгъухэр Е. Андреевым зэридзэклыгъэх урысыбзэклэ ыкли зэхэт усэ сборникэу «Голоса Оштена» (Краснодар, 1989), «Антология литературы народов Северного Кавказа» (Пятигорск, 2005) зыфилорэм иа 1-рэ том къа-дэхьагъэх.

Я 80-рэ илъэсхэм аклэм, усаклом жанраклэу драматурги-емклэ гъэзагъэу лоф ешлэ. 1987-рэ илъэсым апэрэ драматурги-ческэ поэмэу — ытхыгъэхэмклэ анахь произведение шхьалэр — «Пщэ фыжхэм ядунай» зыфилорэр Хьусен кылэклэклыгъ ыкли ащ адыгэ драматическэ

искусствэм чыплэ щыубытыгъ, авторри нахь зэлашлагъ. Усэ-клэ тхыгъэ пьесэр Адыгэ кы-ралыгъо драмтеатрэм исценэ щагъэуцугъ. Дунаитлу — чыгум шыпсэхуэрэр ыкли ошъогур зиэхэр — тхэхэр тхаклом кы-щыригъэлэгъулыкыгъ, пьесэм ямышлыкэ гупшысаклэр шыгъэ-федагъэу альытагъ литературо-ведхэм, чыгуми, огуми ащы-хуэрэ-ащышлэрэр зэфэдэ хьа-зырэу авторым ылытэу, тлуми зэтэклыныгъэшхо ямылэу зэфэ-хьысыжэ ешы. Ау Хьурмэ Хьусен зэригъапшэмэ, зэпигъэ-уцузэ, щылэклэклэм ишошэклэ шапхэ апэрэу кытыгъэу зы-лауагъэхэри ахэтых. Кленэклэпэ-лакырд комедиеу нэмыкхэм хахыгъ. Сыдми, мы пьесэр Адыгэ драмтеатрэм щагъэуцугъ 1988-рэ илъэсым, уахьтэр ары ащ анахь осэххо кызытыщтыр.

Поэтическэ лъэбэкыуагъэу хуьгъэ тхыгъэу «Усэ чыфэхэр» (1996) зыфилорэу кыдэхьагъэр. Тхылыр 4-у зэтеутыгъ: «Цы-фыр гукъабзэу сыдигъуи щэрэт», «Гум игъашло шульэгъу зак», «Шульэгъоу нэшхэим итхыпхэ мыпкыхэр». Лыхъужыныгъэм, псэемыблэжыныгъэм ямэхъанэ клигъэтхэу, Адыгеим иклэлэ плугъэхэу Хьодэ Адам, Шэуджэн Мурат, Мыкыо Аслан Абхъазым зэо жьалымыр кызетаджэм, ежъхэм яшлоигъоныгъэклэ клохи, апсэ зэрэщатыгъэр, адыгэм игупцлэнгъэ-псэемыблэжыныгъэ къащылотагъ мы усэхэм.

Усаклом ыныбжэ илъэс 60 зэхъум илэпэлэсэнныгъи игушы-си ахэхуагъэу усэхэр, поэмэ-хэр, драмэхэр зыдэт тхыгъэу «Лыгъэ напэу сичыгу» (2006) Хьусен кыдыгъэкыгъ. Адыгэу дунаим зэфэдэклэ щитэкъухьагъэ хуьгъэр зы хуьжыным шыгу-гъэу, лъэпкыр зэфыщэжэ шло-игъоу усагъэ: «Фэсыжыапши, сильэпкъэгъу гупсэхэр», «Спсэ щыщ къуаджэу си Мэфэхьапл», Югославием кыкыжыгъэхэм афитхыгъэх. Мы тхылыклэм поэмитлу «Губгъо тхьаркъом ишлульэгъу» ыкли «Усщыгъупшэ-штэп» гур, псэр, шульэгъур ащылорышлэу кыдэхьагъ. Фэ-сакъэу, лэпклэ-лъапклэу, къабзэу, зэклэупклэу ытхырэр сыди-гъуи Хьурмэм зэригъэпсырэр тхыгъэ зэфэшхьафхэм шэны-гъэлэжхэм, журналистхэм къащалауагъ. Мы тхылым пьесэ зыхы-зыбл кыдэхьагъ: «Пщэ фыжхэм ядунай», «Кымафэм имэфэ жьыбгъэхэр», «Чыфэ», «Дышэ чыгъ», «Земаныклэм

ицыфхэр». Пьесэ пэпчэ узэ-гупшысэн икыун гупшысэ хэлъ, щылэныгъэ лъапсэр зилэ ху-гъэ-шлэгъэ зэфэшхьафых.

Хьусен итворчествэ прозэми чыплэ гъэнэфагъэ щырил. «Нэфшьягъом кьэфэхыгъэ жьа-гъор» зыфилорэ повестым ипычыгъохэр журналэу «Зэ-кыошныгъэм» ыкли гъэзетэу «Адыгэ макъэм» къащыхиуты-гъагъэх. 2001-рэ илъэсым «Шу-льэгъу нэплэхъ» зыфилорэ ро-маныр кыдэхьагъ, ныбжы-клитлоу Муратэ Замирэрэ ашхьэ кырыкылауагъэм ехы-лагъ. Ащ кыкылэпкылауагъ тхылытлу хуэрэ романэу «Ти-урам тыгъэр кыщыкыокы» зыфилорэ 2011-рэ ыкли 2013-рэ илъэсхэм кыдэхьагъэр. Мы тхылытлэм ежъ тхаклом иклэ-лэцлыкыгъо зытефэгъэ зэоуж илъэс анахь кынхэр кыщыты-гъэх, художественнэ гупшысэр ыкли лъапсэ зилэ хуьгъэ-шлагъэр зэготхэу кыщыригъэлэгъулыкы-гъэх. Ежъ ышхьэ кырыкылауагъэу пэклэклыгъэр пытэу льэпкэ шэн-хабзэхэм, шыклэ-гъэпсы-клэхэм япхыгъэу, льэпкэ нэ-шанэр зэклэ шыгъэунэфыгъэу тхыгъэ.

Тхаклоу кызыхуьгъэр илъэс 70-рэ зэхъум итхыгъэ нахьышлу-хэр дэтхэу «Хэшыпыкыгъэ усэхэр, поэмэхэр, пьесэхэр» (2016) кыдыгъэкыгъ.

Мары джы Хьусен ыныбжэ илъэс 75-рэ мэхъу. Тхьэм пса-уныгъэ пытэ илэу, иунагъо тхьагъор изэу, илофшлагъэхэм ахигъахъоу, гъэ мин кырегъэ-гъаш!

Хьурмэ Хьусен тхэкло ыкли журналист лэпэлэс. Сурэтышл гъэшлэгъон, зыфехьэрэ лофыр гунэм нигъэсыныр иклас ыкли кыдэхэу. Ифэшшошэ шыпкыуагъэу хьалэлэу литературэм уасэ къафишыгъ: «Адыгеим изаслуженнэ журналист» зыфи-лорэ щытхуьцлэр 1996-м; 2006-м АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылы, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм итамыгъэу «Закон. Пшэрыл. Цыфыгъ» зыфилорэр къыфагъэ-шъошагъэх; Теуцожь Цыгъо ипремие илауреат, илъэсыбэ хуьгъэу хьалэлэу литературэм ыкли республикэ журналистикэм яхьасэ щэлажэ. Хьурмэ Хьусен Хьаджмосэ ыкьор Урысыем итхаклохэм ыкли Урысыем жур-налистхэм ясонозхэм ахэт.

Тыгу кыддэлэу имэфэкл да-хэклэ тыфэгъушлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Хъурмэ Хъусен кызыхъугъэр ильэс 75-рэ мэхъу

УсакIэхэр

ХЪУРМЭ Хъусен

Псэр кьегъашIо

Тыгъэм
ЗыкIэтыгъэр
ЗыкIи шымыгъупшэу,
Нэфыгощ Iушэу,
Зэришэн-хабзэу
Уахътэм дэбзэрабзэу,
Инэбзыц дэнагъохэр
Дахэу гъэтыргъуагъэх.
Зы чэфыгъо напы
Чэщым чимынагъэу,
Зыщэжъэщт иплалъэу
Къэсырэр игушлуагъоу,
Зичэзыу мэфакIэм
Фэхъуш псэпыгъакIэу,
Пчэдыжыпэ пасэм
Фаблэу зэкIэтаджэ.

ШункIэу зэкIэклауагъэм
НэфылъакIэу кыдэклауагъэм
Ар щызэпэшIэты
Гур кызылэпIэтэу,
ЗэрэгъашIо закIэу,
ГупцIэнагъэм ишыхатэу
Кылуегъэлсых цэхэр шIэтэу,
Мы дунаим тетхэр зэкIэ
Ыгъэразэу:
Зыгу мыошлум
Игупшысэ гъурзэ хылырэр
Тыридзыжъэу,
Лъэу мыкложърэм
Зыгъэмахэу
Лъахэу телъыр
Тырихыжъэу.

Ар щыгуазэш ишлуагъэу
Зышхъамысэу апыгъохырэр
Чым тет пстэуми ящыклагъэу,
Ягушлуагъоу зэрэщытым,
Фэхъалэлэу псэм фэбагъэ
Кыхилъхъанэу хэлъ жьоку-
плъыр
Шуфэс дахэм ибгъэхалъхъэу,
Огум фешы илэрылхъэу.

16.05.21

Жыгъор

Арэу ублагъэми
ДжынэскIэ сIагъэпи,
ШхъагъэшIожъ жыгъоу
Кысфэзэщыпэу,
ГъэшIэ гунапкъэм
Сэ кыщысажэщтыгъэр.
Тыгуасэм фэди
Уахътэр сIожажъэу,
КIэлэгъу-плъырыгъор
Ехыжъэгъаеу,
Сыгу пцэм кIэшлагъэу
Сызыщыпсэуцтыгъэр!

КIэлэцIыкIугоу
Гум зыщитхъагъоу,
Жыбгъэ джэгулэу
ПкIатэмэ
Лъатэзэ,
Тичылэ гъунэ
Ишъоф хъуаушхоу,
А лъэхъэнэшлум
ТичэмфыжыпIэщтыгъэм
Ижъ бгъэм дэмыфэу,
Зэгорэм фэдэу
КыщисчыхыкIэу,
Джы мэхъу
ПкIыхъэм
Бэрэ щыслъэгъоу.

МодыкIэ бзыу быным
Зэжэгъэ фабэр,
Кызырэсыгъэр
Зэригушлуагъор
Фэмыгъэбылэу,

Гур зэлъыгъэблэу,
Мэкъэ гохъ чанкIэ
ЩыкIыригъэщэу,
Концерт кызыщитырэ
Пэнэлъэ мэзэу,
Къэушыжыгъэми
Сызэрэхэт.

ПэкIэпс кьечъэгъоу
КIэлэгъу пцанэр,
Щыпэ шлулэгъум
ИмэшIо лыгъэ
Зыщиштэгъагъэми
Сызэрэпэблагъэр!
ГъэшIо нэплэгъум
Сыдигъуи класэм
Сыкырылхыгъоу,
Ащ фысилэгъэ
Гухэлъы Iэшлур
Зэрэкъэбзагъэр!

Мары икIыгъэу
Ильэс еджэгъур,
КIэлэеджакIохэм
Тыгъэпсэфыгъоми,
Джы сэ кIэлэшхоу
Зысэлпытэжышъ,
Лы Iоф шыпкъ
Сызфэклэщыгъор.
Ащ пай чыгулэжъхэу
Щыт сшынахыжъхэм,
ЯIэпылэгъоу
СакIэклэдзагъэу,
Задэзгъэхъунэу
Тесыубытагъэу
Губгъом садеты.

Тызпылэ IофшIэным
Сызэрэхэзагъэрэм,
ГушIогъо иныр
Сэ хэсэгъуатэшъ,
Ащ цыхъэшIэгъоу
Сыригъэштагъэу,
Бэ сэгъэшIэгъэ
Аслъан кысело:
— Мэкъумэщы Iофыр
Псынклэп, нахыкI,
Бэ джы ппшъэ ефэ,
КыкIемыгъэч!
Ащ фэдэ уасэм
Сщиз схигъэхъагъэу,
СшIошIы ин кIуачIэр
Кысхигъэхъагъэу.
Ащ пай нахыжыым
Итракторышхоу,
Цыхъэу кысфисшIырэр
Спсэ щыцэу сшIошIэу,
Пхъэлэшэ цуабзэхэр
Хэгъэтысхъагъэхэу,
Зэп чэщы реным
Сызэрэжъуагъэр.

Джашыгъум
ТшIагъэм
Фишынэу уасэ,
Трактор бригадэм
Илэ учетчикэу
Бэрэчэт Къарбэч
ИчыпэкIэ псыгъокIэ
Шым ечэпаозэ,
ИшарабанккIэ
Пчэдыжъ пасэм,
Губгъо мыблагъэм
Зыкырыгъэхъыщтыгъэ.
Ащ бзыгъэ инхэр
Кызыгъезгъадзэзэ,
Сыжъогъэ чыгур
ЗиуплэкIухэкIэ,
Кызырэсфэразэр
Ынэгъу кыкIэщэу,
Лыр кысэкIуалэти,
«Афэрым!» ыIозэ,
Кызырэсщытхъуцтыгъэр,
Ащыгъум сэркIэ зэрэлъэпIа-
гъэр!

Мары Тыгъуани икомбайнакIэу
«СК – 4-у» кыратыгъакIэм,
Джы сыдытесэу,

Мыгъэ коц хъасэу
Зэлъыбэгъуагъэр
Дэгъоу Iухыжыы.
Ащ пай колхозым
Илэ парткомым
Ипэщэ Кимэ
Хъасэм къэкIуагъэу,
«Соцзэнэкъокъум»
Ищытхъу быракъэу
Кырапэсыгъэр
Кыфыхегъанэ.

Ар сигопэшхоу,
Мо сшынахыжъэу
Нарт Iэпшъацэм,
ЛIэкъо лъэкъуацIэр
Зэригъэинрэм
Сыкыгъэгъушхо.
Ау Iоф кынкIэ
СызэрдэмыхъурэмкIэ,
СыукIытэжъэу
Сыгуи зэбгъэжыы,
НепэкIэ сыныбжъ
Джыри мэкIаIошъ.

СикIэлэкIэгъуи
Гъэтхэ ошъогум,
Апэрэ пчыкIэу
КыщытхъопскIыгъэр
Сыгу кыгъэкIыжъэуи
Сапашхъэ ит.
Ащыгъум хэткIи
ЗэшIохыгуаеу,
Ащ идунае
КыщысэпчIыгъэхэ
ГъэшIэрэ упчIэхэм,
Яджэуап хылыгъэхэу
Сыгу къэзыгъэблхэрэм
Язэхэфынрэ
Ягулэ лыхъорэ
Къэуцу симылэу
Зыуж ситыгъэр.

Ащ пае зымы пэсымышIышъурэ
Ныбджэгъу шыпкъэу
Тхылыр сIагъ.
Инэфы бзыйкIэ,
ЛIэшIэгъу бэдэдэмэ
Гум ишIункIыгъэу
Ателэклагъэр
ПхырызылыкIызэ
КытIллылэсыгъэм,
Игулэ дахэ сиумэхыгъэу
ЕгъэшIэрэу
Спсэ зэлъыштагъ.
Ащ Кампанелэ
Джэнэтым фэдэу,
Тыгъэпс къалэу
Хъазабы лыпсыкIэ,
Зышхъамысыжъэу
Шигъэпсыгъагъэм,
Зэфагъэу шыблэрэм
Сыдицэгъагъ.

ЕтIанэ сэри лIыпкъ сиуцуа-
гъэу,
Iофым сыдигъуи
СыщыкIэшIагъэу,
СшIэрэр сшIомакIэу,
Сфыхэгъэхъуагъэм
Тхъагъо кысфихъэу,
Ехыжъэгъаеу
Мафэхэр чъэщтыгъэх.
Гухэлъ плъырэу
Сызылэжъагъэм
Сырыплэхъуагъэу
Гугъэр упабжэмэ,
Семьдждэнджэшэу
Псынклэу зэблэхъуцтыгъэ.

Хэтырэ цыфэу
Чым кытехъуагъи,
НэмыкIы пстэу
Зэлъыбэгъуагъи,
Дунаим шIукIэ
Псэм щызэрэпххэу,
Цыфы акылыр
ГъашIэм цышхъагъэу,

Зэфагъэр зэкIэми апшъэу
Кысщыхъуцтыгъэ.

Джы сиилъэсхэм
СафызэплъэкIыжыызэ,
Ащ фэдиз уахътэм
ЗыщызгъэпцIэжъэу,
Сызэрэхэтыгъэр
СэгъэшIэгъоужы.
СиблэкIыгъахэ
Гугъэ тэкъуафэмэ,
ЯпкIэшъэ гъожъэу
Ужырэ акылым
Жыгъо гурышэкIэ
Сегъэлъэгъужыы.

29.05.21

Бэ зыгъэшIагъэр

Пстэуми аджалым итхъабзэ
шIуцIэ
КытIтедзэгъахэу чым тыкы-
техъо,
Ар зыщыфаем шъэфэу кытэ-
тхъошъ,
Тпсэу гъэшIэ тамэр тшIузэ-
хецIыцIэ.

Ау тицIыкIугъом ащ тегупшы-
сырэп:
ЛIэныгъэр жыхъэм апаеу тшIо-
шызэ,
Сабый дунаеу тызыхэты пшы-
сэм
Хъадэгъу жъалымыр зыкIи
тфепэсырэп.

ТэныбжыкIэфэ псэхэхыр
чыжъэу
Шылэу кытцэхъушъ, еттырэп
мэхъанэ.
Тицыхы телъ, зытымышIэжъэу
Тэчъэ зэпытышъ, кытIкIэмы-
хъанэу.

Лы ныбжъ дгъотыгъэу тлвы
зыплъыкыжыжырэм,
Чыгоу тихъафым щыхэбзэ-бзы-
пхъэхэм
Ащыщы шыпкъэу тыгукIэ
тштэгъахэу,
ГъэшIэ зэблэкIымкIэ упчIэ
зэттыжыжырэм.

Ау тезэгъышъурэп тпэблэгъэ
цыфыр
Аджалы шIуцIэм зэрэтихыжы-
рэм.
КъэушIункIыгъэу дунэе нэфыр,
Тпсэу щыц дычIахъэ чыгоу
зэттыжыжырэм.

НэмыкI тыхъугъэу жыгъом
текIуалIэ,
КъэткIугъэ гъашIэр щыгъын
гыкIыгъэу
ТигукъэкIыжыкIэ джы тэфы-
жыжы,
ШушIагъэу тилэр кыкIэтэ-
фыжыы.

ТиузкIэ арэп зыгъэлъэгъоу,
ГъэшIэ гунапкъэм тызэрнэ-
сыгъэр
ЗыдэтэшIэжышъ, гъогоу къэ-
ткIугъэр
ТэуплэкIужыы тIонэу: «ПкIэн-
чыгъэп!»

Тпэблэгъэ башъэ зэкIужыгъахэ
Къэхэлъэ лъапIэми тыгукIэ
тыщIэ.
ТыкызыхэкIыгъэхэр шыыхы
макъэкIэ
КытIфэгумэкIхэу кыддэгъу-
щылэх.

КыыхэкIы тэри ахърэт
дунаим
Гупшысэ чъэрым шъэ-
фэу тыфихъэу,
Тызыфэзэщхэу типкIы-
хъэ хэлъхэм
ТашыIукагъэу къащы-
дэткIухъэу.

Джашыгъум тшIошIы
чыр зэрэхъафыр
Щыпсэурэ пстэуми
къагурылуагъэу,
Ащ пай оуеу кы-
зышIобгъэшIызэ
Лыр щыбгъэчъэныр
ашIоделагъэу,

Зы жэбзэ дахи зэда-
гъотыгъэу,
Джы зэо пстэури
зэпагъэуагъэу,
Хъярми, кыныгъоми зэдэулуэ-
хэу,
ГъашIэр рахыфэ дахэу щыпсэ-
ухэу...

Ау тинэфапIэ тыкызыхэфэ-
жыжырэм
Тымэхъэшагъэу тобэ къэт-
хыжыжырэм.
ТэшIэшъ, зипалъэ чым шы-
зыухэрэ,
Зы чыпIэм фэшъаф зэре-
мыкIолэжыжырэм.

НэмыкI дэкъацэу тыгу къэзы-
фыжыжырэр:
Типалъэ къэсэу псэр зытIэ-
пыжыжырэм,
Тигупсэу непэ тызыкIэгъэ-
кьонхэм
Ашхъэ рыкIощтым тигъэрэхъа-
тырэм.

Хъау, жыгъор уахътэм ышы-
рэм къэрабгъэ.
Аджалым щыщтэрэп бэ зыгъэ-
шагъэр.
Ныбжъ къэрабыр гъэшIэшхо
плIэу,
Хъадэгъу дахэр ащ итхъалъэу.

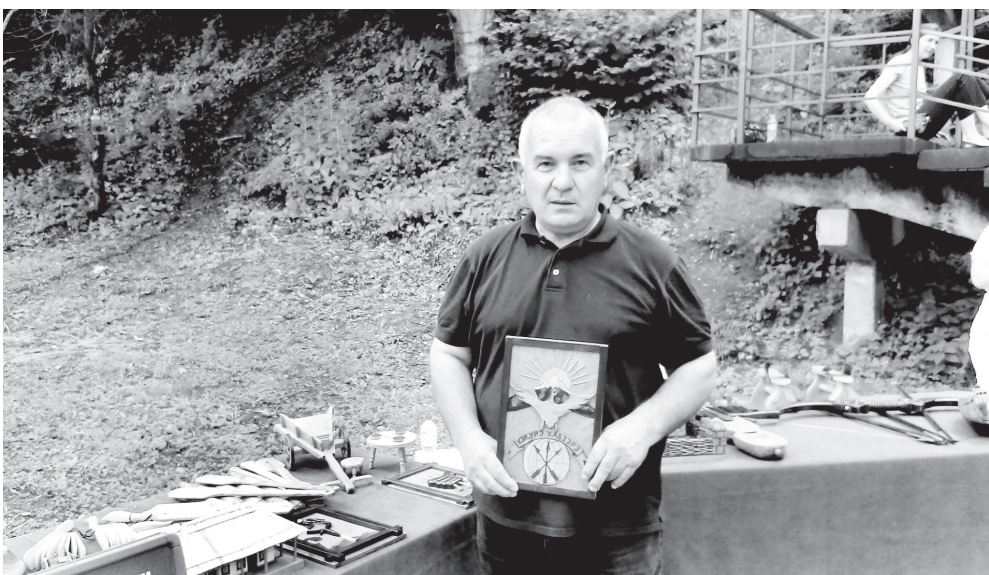
23.05.21

Лъэпкъ искусствэр — тибайныгъ

ШыкІэшІур цІыфым кЪетэжЪы

Тарихь-лъэпкъ музейу Джамбэчы дэтым иобщественнэ
лофышлэу Лышэ Ахмэд илэпэлэсэнэгъэ Урысыем, лэклъб
хэгъэгухэм ащашлэ.

Къыблэ лъэныкъомкIэ Мыектуапэ идэхьапIэ щыкIогъэ зэхыхьэм республикэм илъэпкIэ IэпIасэхэр хэлэжьагъэх. Къэралыгъо гъэпсыкIэ иIэу Адыгеир зыпсэурэр илъыс 100 зэрэхьурэм фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэхэм лъэпкIэ шIэжым хьыылIэгъэ гупшысэхэр ахьапхырашых.

Лпышэ Ахымэд пхъэм хишлыкыгъэ пкыгыдохэр гъэшлэгъонэу ыгъэпсыгъэх. Адыгэ быраккым чыщ цэбзищыр, ижыыр убых унагъом ишагу, унэу ащ дэтым ятеплэхэр, ижыырэ адыгэ музыкалынэ лэмэ-псымэу шыклэпщынэр, адыгэ хыаклэщыр, унагъом цагъэфедэхэрэ хыакъушыкхуэр, адыгэ ланэр, адыгэ нысачэ пэпчэ кышаштэрэ пхъэкычыр, нэмыклэхэри лъэгъупхъэх.

Ахьмэд кызысцитхужыырэл, жэбзэ зэгъэфагъэкӀэ илофшлагъэ кӀеулатэ. Пщэрыхьаком ищыкӀэгъэ Ӏэмэ-псымэхэм еплӀыкӀэу афырилэри лӀэкӀкь шӀэжъым кыӀшежъэ. Бзылъфыгъэм Ӏэрыфэгъу фэхъухэр бэлагыри, тхьацуфры, фэ-шъхьафхэри ышӀыхэ зыхьукӀэ, бсымгъуа- шэм илофшӀэн ыгъэпсынӀкӀэ шлоигъу.

Элэлэсэм пхээм хышкыкышт пкыгыом
егупшысээ, пхээ лэпккээу ыгэфедэ-
штым ыналэ тыредээ. Пхэккычыр, шы-
клэпшынер музыкальнэ лэмэ-псымэх, ау
пхээу ыгэфедэрэр зы чыггэп ккызы-
хихыэр.

Шүхьяфтын сурэтхэр зыми фэдэхэп,

Музеим ифэмэ-бжымэ зытырихьэрэ кьэгъэльэгъонхэри зэхэхьэм кышыха-гъэщыгъэх. ИлъэсыбэкӀэ узэкӀэлэбэжымэ, патефонхэмкӀэ адыгъ ордэхэм ядэлущтыгъэх. Ижыырэ лъапкъ ордэхэр А. Лышэм патефонимкӀэ ыгъэжынчыгъэх, искусствэр зышлогъэшӀэгъонхэр ягуапэу едэлугъэх.

лажьэхэ зыхьуклэ зэгурылоньгъэу ах-
лъыр кыыхигъэщыгъ. Пхъэкычыр зэрэ-
бгъэфедэшт шыклэм иеплъыклэхэр
кырылонлагъэх.

Адыгэхэм ядышъэидэ, лъэпкъ тхыпхъэхэм яхылагъэу Теуцожь Фатимэ узылэпищэу кыылотэгъэр маклэп.

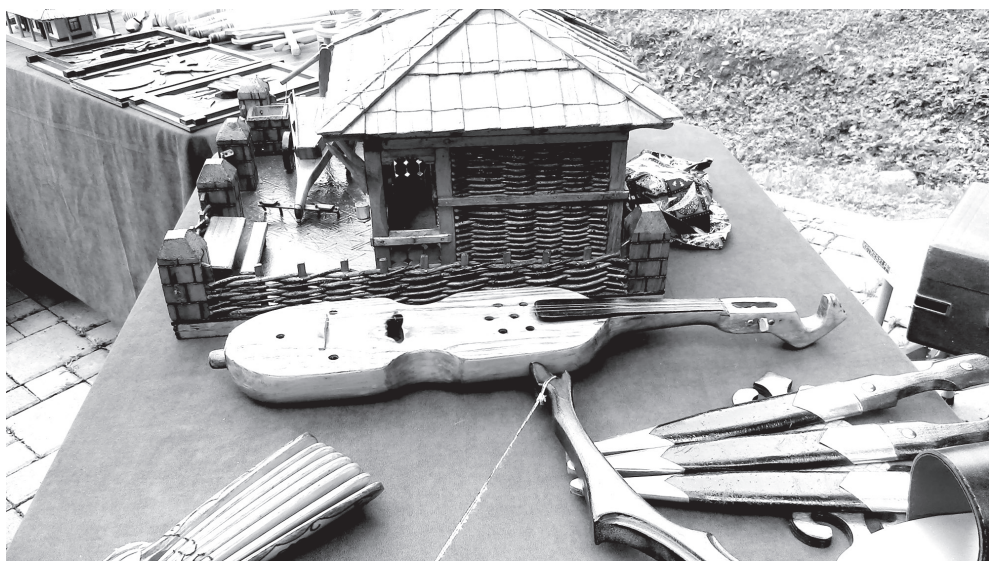
Зекло лoфхэм апылхэмрэ лъэпкэ лэпэласэхэмрэ зэрэзэпкэлэхэрэм шлуагъу ккытырэр зэфэхысыжыгъ. ЗеклонымкIэ республикэ проектым лoф дэзышлэрэ Юлия Пилипайтите Адыгейм икьюшхъэхэм жыр зэрэщыкIабзэм, псауныгъэм игъэпытэн зэкIэм зедыралофзу зэрэщытым иеплкъыкIэхэр ккырилонлагъх.

Адигэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэ, Мыекыуапэ иадминистра-
ции культурэмкӀэ и ГъэлорышланӀэ,
нэмыкхэм зэхашэгъэ лӀфтыабзэм чанэу
хэлэжьагъэхэм афэгушыуагъэх. ЛъэпкӀ
лӀпэласэу Лышэ Ахьмэд ышыгыз пхъэ-
лыкхчхэр, унагӀом ыцкылэгъэ пкыгъохчэр
шлухъафтын афашыгъэх.

Лышэ Ахымэд икьоджэгьухэу, ил-
хыылхэу, искусствэр зышлогьэшлэгонхэу
зэлуклэгьум хэлэжыагьэхэм «тхыашье-
гьэпсэу» ариложыгь.

А. Лышэм илофшлагъэхэр Москва, Мыекьюалэ, фестиваль-зэнэкьокухэм къашагъэлабгъохэу пчъагъэрэ кыхэкыгъ. Республикэ общественнэ движенеу «Адыгэ Хасэм» и Хсашъхьэ хэт. Адыгэ хьалыжъом и Мафэ бэмышлэу Сырыфыбгъ зышызэхэцхэм Ахьмэд хэлэжъагъ, лъапкэ лэшлагъэхэм къэгъэлъгъон зехищи, къбарнодэр къафилогатъ. Ростов хэкум, Краснодар краим, Адыгеим, нэмыкхэм ащылсэхэрэм лэлэсэм къафилогатгъэр зырагъэпшэщтыр ашлагъэл. Шысэ тезыхы зышлоигъохэр къеулпкъгъэх, телефонкIэ кыфытеошчхэу кырыпалыгъ.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Къэгъэльэгъонхэр

Лъэпкъ Iэшлагъэхэм аплъхэм ялоф-шапIэ ипашэу Платыкъо Айдымыр, искусствэм иIэпэласэхэу Абрэдж Гоцэ-фыжь, Боджэкъо Бэлэ, Теуцожь Фатимэ ялофшагъэхэр зэIукIэгум кыщагъэлъэ-гъуагъэх. Платыкъо Айдымыр музыкаль-нэ Iэмэ-псымэу пхъэкIычым кытегуш-лагъ. Пшынаомрэ пхъэкIычаомрэ зэгъу-сэхэу джэгум е нэмыI зэхэхьэм хэ-

Сакъыныгъэ къызхэжъугъаф

2021-рэ ильэсым бэдзеогум и 6-м кыщегъэжыагъэу и 8-м нэс Адыгэ Республикэм итемыр районхэм машлом закыщиштэнымкIэ я 4-рэ класс зилэ щынагъо щыл.

Чышхъашьом е мэзхэм, хыкъумым пэгъунэгъу къамыл зэхэкIыхъагъэхэм, экономикэм ипсэуальэхэу ыкIи къоджэ псэупIэхэу машIор къызыкIэнэнымкIэ щынагъоу щыт чIыпIэхэм апэгъунэгъухэм ошIэ-дэмышIэ Ioф ыкIи тхъамыкIагъо къащыхъун ылъэкIыщт.

УФ-м ошлэ-дэмышлэ Юфхэмклэ и Министерствэ и Гьэлорышланлэу АР-м щылэм игупчэ истаршэ оперативнэ дежурнэ ипашэ игуадзэу Быжэ Э.А.

Тарихъыр, плуныгъэр

Музеим кыщызэлуахыгъ

Джэджэ районым ипсэуплэу Келермесскэм имузей шлэжъ кыгъэлъэгъон кыщызэлуахыгъ.

Капитан-лейтенантэу, псычлэгъ кыухъэу «Щ-304-м» ипашэу Иван Бартеньевым ишлэжъ фэгъэхьыгъэ кыгъэлъэгъоным иклэщаклохэр бэ мэхъух.

Урысыем и Народнэ фронт Адыгэ Республикэмклэ ишъолъыр къутамэ, «Урысыем и Лъыхъокло движение», Урысые Федерацием и Следственнэ комитет зэгъусэхэу лфыр пхыращыгъ.

1942-рэ илъэсым финскэ хытлуалэм щылэу псычлэгъ кыухъэу «Щ-304-р» лагъымэм еутэкли, къэуагъ, псым ычлэ ехыгъ. 2002-рэ илъэсым кыухъэр къагъотыжыгъ. 2004-рэ илъэсым уплэкълунхэр зызэхашэхэм, хъугъэ-шлагъэр тарихъым тетэу агъэунафыгъ.

Лъыхъокло купым кыыхигъэщыгъ псым ычлэгъ хъугъэ кыухъэм исыгъэхэм ащыщэу Иван Бартеньевыр Адыгэ Республикэм ипсэуплэу Келермесскэм зэрэ-

щаплугъэр. Илахьылхэр зыщыпсэхуэрэр зызэрагъашлэм, къэзэкъхэм ятарихъ музейеу Келермесскэм дэтым кыгъэлъэгъоным кыщызэлуахынэу рахъухагъ.

Народнэ фронтым икътутамэу Адыгеим щылэм иклэщакло куп хэтэу, «Урысыем и Лъыхъокло движение» ишъолъыр къутамэу Адыгеим щылэм ипашэу Иван Партноим кызырлыагъэу, музеим чыплэу кыщыхахыгъэр лъэгъупхъэу щыт, тарихъым уцегъэгъуазэ.

Капитан-лейтенантэу Иван Бартеньевым исурэтхэр, кыухъэр кызыщагъотыжыгъэ чыплэм тырахыгъэ сурэтхэр, ащ зэо гъогоу кыкълугъэр, флотым икыулыкыушлэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр щылэныгъэм хэмыклогклэнхэмклэ зэхэщаклохэм лфышхо агъэцэклагъ.

Лыхъужыныгъэм епхыгъэ чыплэхэр нахьышлоу тшлэнхэм фэшл музеим икыэ-

гъэлъэгъонхэм мэхъэнэ ин ялэу щыт. «Лыхъужыгъэр гъашлэм кыщытхэтых» зыфилорэ зэлуклэгъухэр, фэшъхафхэр музеим щызэхашэх, шлэжъым ехьыллэ-

гъэ хъугъэ-шлагъэхэр клэлэеджаклохэм, тарихъыр зышлогъэшлэгъонхэм къафалуатэх.

САХЫДЭКЪО Нурбий.

Гумэкълыгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэм пашэ

Лэжъапклэм итын, лфшлэнымклэ фитыныгъэхэр мыукогъэнхэм, джащ фэдэу хэбзэлахьхэмрэ угъоинхэмрэклэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцэклэгъэным япхыгъэ лфыгъохэм ахэплъэрэ комиссием зичэзыу зэхэсыгъоу илагъэр зэришагъ Адыгеим финансхэмклэ иминистрэу Виктор Орловым.

Лэжъапклэр игъом зэрамытырэм епхыгъэу прокуратурэм ыкли УФ-м и Следственнэ комитет АР-мклэ иследственнэ гъэлорышлалэ къарыкълыхэрэ тхыгъэхэм яуплэкълун изэфэхьысыжъхэр ары лфыгъоу шъхьалэу къэзэрэугоишлэхэр зытегушылагъэхэр.

Зэхэсыгъом кызырэщалауагъэмклэ, 2021-рэ илъэсым имэзитф уголовнэ нэшанэ зилэ лфифи 4-мэ специалист-ревизорхэр ахэплъагъэх. Следственнэ комитетым икыулыкыушлэхэм зэхашэгъэ уплэкълунхэм яклэуххэм адиштэу уголовнэ лфхэр кызызэлуахынхэм зэрэдырамы-

гъэштагъэм фэгъэхьыгъэ унэ-шъуи 3 аштагъ. Ащ ылапсэр лфшлалэ языгъэгъотыхэрэм лэжъапклэм итынклэ чыфэр къатыжыын финанс амал зэрамылэр ары.

Бюджет организациехэм хэбзэлахьхэм ятынклэ шапхъэхэр амыукогъонхэм, хэбзэгъэуцугъэм кыидилъытэхэрэ лъэныкъохэр агъэцэклэнхэм илфыгъуи зэхэсыгъом кыщалэтыгъ. Мы лъэныкъомклэ гумэкълыгъохэр зэрэщылэхэр кыгушылагъэхэм кышагъэщыгъ.

2021-рэ илъэсым мэкъуогъум и 1-м ехьуллэу шъолъыр ыкли чыплэ бюджетхэм къахэхыгъэ

ахъэмклэ лф зышлэрэ бюджет организациехэм чыфэу ателъыр сомэ миллион 76-м клэхьагъ, блэкълыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахьтэ егъэпшагъэмэ, ар фэди 5,6-клэ нахьыб. Чыфэ зытелъхэм япчъагъэ проценти 9 хэхьагъ.

Хэбзэлахьхэм адаклоу страховой тынхэмкли щыклагъэхэр зэрэщылэхэр кыгушылагъэхэм кышагъэщыгъ. Гумэкълыгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэшл структурэ пстэуми ялфшлэн нахь агъэлъэшыныр, шапхъэхэр шлокл имылэу агъэцэклэнхэр пшъэрыл шъхьалэу къагъэнэфагъэх.

(Тикорр.).

Хыкум приставхэм къаты

Чыфэр кыпщыныжыгъ

Тэхьутэмыкье районым щыпсэурэ хульфыгъэм ифэтэр арест зытыралъхьэм ыуж клэлэплупклэм итынклэ чыфэу зэлуйгъэклагъэр кыпщыныжыгъ.

Хыкумым унашъоу ышлыгъэмклэ, хульфыгъэм зыныбжь имыкыгъэ исабый ахъщэ физэклигъэкложьын фэагъэ. Хыкум приставым чыфэр зыфэдиизыр кылытагъ, ар сомэ мин 440-м ехъугъ.

Хыкум пристав-гъэцэклаклом хульфыгъэм мылькоу илэр ыуплэкълузэ, фэтэр зэрэтетхагъэр кыыхигъэщыгъ ыкли ащ арест тырилъхьагъ. Ащ ыуж чыфэу зэлуйгъэклагъэр хульфыгъэм кыпщыныжыгъ. Джащ фэдэу лфыр зэхэзыфыгъэ хыкум приставхэм сомэ мин 30 афызэклигъэкложьыгъ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ кыулыкыу Адыгеим-клэ и Гъэлорышлалэ ипресс-кыулыкыу.

Ятэ агъэмысэ

Урысыем и Следственнэ комитет иследственнэ гъэлорышлалэу Адыгеим щылэм Мыекъопэ районымклэ следственнэ отделым иследователъхэм илъэс 45-рэ зыныбжь хульфыгъэр агъэмысагъ. Сакъыныгъэ кызырэзхимыгъэфагъэм ыпкъ кыклэу зыныбжь имыкыгъэ иклэлэцлыкыу зэрэфыкыуагъэр илажъэу егуцафэх.

Следствием зэригъэунафыгъэмклэ, мы илъэсым мэкъуогъум и 1-м щэджагъохэм адэжъ илъэси 7 зыныбжь иклалэ игъусэу Мыекъопэ районым ит поселкэу Спокойнэм дэт зыгъэпсэфыплэ чыплэхэм ащыщ горэм щылагъэх. Ятэрэ ыкьорэ псыутлэм инэпкъ дэжъ лусхэу

пцэжыые ешэнхэ гухэлъ ялагъ. Хульфыгъэм зыгорэ кыштэнэу мы чыплэм дэтыгъэ зыгъэпсэфыплэ хьаклэщым клуагъэ. Нэужым кызыгъэгъэжыым иклалэ ыгъотыжыгъэп, псыутлэм зыхэплъэм, иклалэ щыгъыгъэ цуакъэр хэлъэу ылъэгъугъ.

УФ-м ошлэ-дэмышлэ лфхэмклэ и Министертвэ и Гъэлорышлалэу АР-м щылэм икыулыкыушлэхэм лыхъун-къэгъэнэжыын лфшлэнэу зэрахьагъэхэм яшлуагъэклэ клэлэцлыкым ихьадэ псыутлэм кыщагъотыжыгъ.

Мы мафэм ехьуллэу уголовнэ лфэу

кызызэлуахыгъэмклэ зэхэфынхэр рагъэклокых.

Гандбол

Ауж тыкъяинэнэу щытэп

Мыекъопэ гандбол клубэу «АГУ-Адыифым» ипашэу Къудайнэт Мэдждэ гуцылэгъу тызыфэхъум, гъзетеджэхэм яупчлэхэр кыдэтлытагэх.

Хэгъэгум игандбол клубхэу суперлигэм хэтхэм 2020 – 2021-рэ илъэс ешлэгъур аухыгъ. Зэфэхьысыжхэр тшыхэзэ, тимурадхэм тягупшысэ, — кьелуатэ Къудайнэт Мэдждэ.

— Клубэу «Адыифым» суперлигэм я 11-рэ чыплэр кыщыдихыгъ. Апшэрэ купым щешлэрэ «Адыиф-2-м» я 9-рэ чыплэр кыхыгъ.

— Суперлигэм клуб 12 хэтыр, апшэрэ купым 19. «Адыифым» иешлакэ тигъэрэзагъэп. «Уфа-Алисэм» клэух зэнэкьокъум тогъогогъо тызыдешлэм, зы лэгуа-оклэ тапэ ишыгъ. Ащ кыхэклэу я 11-рэ чыплэм тыфэбэнэн фаеу хъугъэ, «Лучым» тытеклуагъ.

— 2021 – 2022-рэ илъэс ешлэгъум зыфэшэогъэхъазыры. Клубым хэкыжыгъэхэм, клэу кыхэхьагъэхэм гъзетеджэхэр къаклэупчлэх.

— Зэхьоклыныгъэу тилэр маклэп. Галина Измайловар, Елена Стрельцовар, Анастасия Серадская, Валерия Логвиненкэр, Мария Кучеренкэр, къэлэпчэлутэу Екатерина Толмачевар «Адыифым» хэкыжыгъэх, Юлия Олейник сабий кыфэхъушт, шлэхэу «Адыифым» щешлэ-щтэп.

— Клэу кыхэхьагъэхэм ацлэхэр кытфеплохэ тшлоигъу.

— Виктория Мещеряковар сэмэгубгъумклэ гупчэм щешлэ,

Анна Красновар джабгъумклэ ыпэклэ щешлэ. «Уфа-Алисэм» пшашьэхэр кыхэтшыгъэх. Лиейнэу Александра Колодягина Волгоград икомандэу «Динамо-Синарэм» щешлэщтыгъ. Опыт зилэ къэлэпчэлутэу Дарья Ламзина «Ставрополем» кыхэтшыгъ.

— «Адыиф-2-м» укытегу-щылагъэгон.

— Ащ щешлэхэрэ тинэплэгъу итых. Гупчэм иджабгъу лъэныкь дэгъоу зыкышигъэлъэгъуагъ, лэгуаор къэлапчэм бэрэ дедзэ Алина Казанджан. «Адыифым» ар тштагъэ, нэмык ешлакьохэм ялэпэлэсэныгъэ зэрэхагъахорэм тылэплъэ.

— Мэдждэ, «Адыифым» тегъэгугъэ, ау тренер шхьалэу илэм тыкыкыкыуупчлэнэу тыфай.

— Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Никита Голуб «Адыифым» хэкыжыгъ. «Кубань» Краснодар итренер шхьалэу агъэнэфагъ. Урысыем изаслуженнэ тренерэу, «Адыиф-2-м» аужырэ илъэсым итренер шхьалэу лэф зышлэгъэ Александр Реввэ «Адыифым» итренер шхьалэу Яна Усковар ары.

— Яна Усковар гандболым дэгъоу щашлэ, Александр Реввэ ишхьэгъус.

— Олимпиадэ джэгунхэм 2008-рэ илъэсым Яна Усковар тыжы-

ныр къащыдихыгъ, дунаим изэнэкьокъу хагъэунэфыкырэ чыплэр кыщыдихыгъ. Адыгэ кьэралыгъо университетым щеджагъ. Тренерэу тиспорт еджаплэ лэф щешлэщтыгъ.

Суперлигэм изэхьоклыныгъэхэр

— Клуб 12 суперлигэм хэт. Купитлоу гошыгъэхэ зэрэхъугъэм ишлуагъэ къэкьолщта?

— Апэ ит команди 6-р Мыекъуапэ щешлэщтэп. Хэгъэгум иклуб анахь дэгъухэм «Адыифыр» янэкьокъун ылэкьыщтэп. Ощ нахь лъэшым удешлэзэ бэмэ зафэогъасэ. Гандболым пылхэм Урысыем испортсменкэ цлэрылохэр Мыекъуапэ щалэгъухэ ашлоигъу.

— Зэнэкьокъур сыдэуштэу клэуагъ?

— Къэкьоклыгъуи 4-м командэхэр цыздешлэщтыгъ.

— Апшэрэ купым хэтхэм сыда кьарыкыуштыгъ?

— Клуб 12 зэдешлэщт, къэкьоклыгъуи 2 ялэщт. Зэхьоклыныгъэхэм шлуагъэ кьатыштми тшлэрэп, уахтэм кыгъэлъэгъошт...

— Бэдзэогъум и 1-м зыгъэпсэфыгъо уахтэр клэухым фэкьлуагъ.

— Апэрэ мафэхэм псауныгъэм игъэпытэн, кьуачлэм хэгъэхьогъэным тренерхэм лэф дашлэщт.

Адыгеим жьыр щыкьабз, кьушхьэхэр кытпэгъунэгъух. Зэнэкьокъум зыфагъэхъазырыным фэшл тиешлакьохэм амалышлэхэр ялэх.

— «Адыиф-2-м» кыхэкьыгъэхэ Алина Морозовар, Ангелина Куцеваловар, нэмыкьхэм тагъгушлэ. «Адыифыр» ауж кьинэхэрэм кьахэкьыжыщта?

— Купэу тызхэтым апэрэ чыплэр кыщыдэхыгъэным тыфэбэнэщт. Ешлэкло дэгъу хъун зылэкьыщтхэр «Адыиф-2-м» кыхэкьыщтхэу тэгугъэ. Адыгеим шагъэсэгъэ пшашьэхэр ары нахьыбэ хъухэу клуб шхьалэм щешлэнхэ фаер.

Егъэжыгъур

— Суперлигэм сыдыгъуа зэнэкьокъур зыщырагъэжыгъэщтыгъ?

— Ионыгъом и 11-м «Луч» Москва тыдешлэнэу щыт. «Адыиф-2-м» Ионыгъом и 18-м апэрэ ешлэгъур илэщт.

— Мэзитлэм нахьыбэ уахтэ щыл. Ешлэгъу шьуилэщтба?

— «Губернаторым и Кубок» Астрахань щыкылошт. А зэнэкьокъум тыхэлэжыщт, нэмык ешлэгъухэри тилэщтыгъ.

— Тизэдэгъушылэгъу клэухым фэкьлуагъ. Сыда джыри кьытаплэ шлоигъур?

— Адыгэ Республикэм и Лышхьэу Къумпыл Мурат, Правительствэм тафэраз. Спорт псэолъэ зэтегъэпсыхьагъэхэр тилэх. Спорт унэхохэу Кобл Якъубэ ыцлэ зыхьырэ, «Ошутенэм» клубым иешлэгъухэр ащэкьох. Еджэплэ-зыгъэсаплэхэр шэпхэ лъагэхэм адештэх. Адыгеим щаплугъэ пшашьэхэр клуб шхьалэм щешлэнхэм фэдгъэхъазырыщтыгъ.

— Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим дышэр къащызыхьыгъэхэр Мыекъопэ еджаплэу Джэнчэтэ Султан ыцлэ зыхьырэ шагъэсагъэх.

— Тарихьым инэклубгъохэр тшыгъушхэхэрэп. Кьытфэгумэкьыхэрэр зэрэдгъэгъушлэщтхэм тыпылбыщт.

— Шьуимурадхэр кыжыудэхъунхэу шьуфэтэлэ.

— Тхьауегъэпсэу.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхъыщагъэр ыкьли кьыдзыгъэкьырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкь лэфхэмклэ, лэжыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкьли кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм кьаихырэп А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкьлэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкьлунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкьлэгъэкьожыхь.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын лэфхэмклэ, теле-радиокъэтын-хэмклэ ыкьли зэлы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэжоры-шлэп, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкьлэмклэ пчъагъэр
4360
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1344

Хэутыным узчыкьлэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыкьлэтхэгъэхэ уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхьалэр
Дэрбэ
Т. И.

Пшэдэжыжы зыхьырэ секретарыр
Жакьымыкьо
А. З.